

Βασιλείου Πάππα
Προέδρου τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν

Ὁμιλία εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ νέου βιβλίου
τοῦ Γέροντος Μαξίμου Μοναχοῦ Ἰβηρίτου:
« Ὁ Ἀθωνίτης Πατριάρχης τοῦ Γένους
καὶ μέγας Ἐθνοῖερομάρτυς Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ε΄ »

[Θεσσαλονίκη 10 Ἀπριλίου 2019,
 Αἴθουσα Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν].

Ἀγαπητοί μου,

Γιὰ ὁλόκληρους αἰῶνες οἱ Ἕλληνες ἀνέμεναν τὴν ἡμέρα τῆς λευτεριάς, τὴν ὁποῖαν εἶχαν συνδέσει καὶ μέ τὸν θρύλο τοῦ μαρμαρωμένου Βασιλιᾶ. Καὶ πράγματι, μπορεῖ κάποτε νὰ ἔπεσε τὸ Βυζάντιο καὶ νὰ ὑποδουλώθηκε ἡ Πόλη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν τέφρα ἀνέτειλε μερικούς αἰῶνες ἀργότερα ὁ φοίνικας τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ, ὡς κληροδότημα τοῦ μαρτυρίου τοῦ τελευταίου Αὐτοκράτορα Κωνσταντίνου ΙΑ΄ τοῦ Παλαιολόγου στοὺς ὑπόδουλους τῶν αἰῶνων, πού ἀκολούθησαν τὴν πτώση τῆς Βασιλεύουσας.

Ἔτσι, τὸ ἀρχαῖο καὶ ἥρωικό ἔθνος τῶν Ἑλλήνων ξαναπῆρε μία θέση μέσα στὸν σύγχρονο κόσμο, ἀπαλλασσόμενο κατὰ ἓνα μέρος ἀπὸ τὴ χειρότερη σκλαβιά πού γνώρισαν ποτέ οἱ αἰῶνες. Ἡ **«ἡμέρα ἐπέστη»** τὸ 1821 καὶ τὸ **«ποθούμενο»**, πού ἐπροφύτευε ὁ Πατρο-Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, ἦλθε.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ Γένους μας ἀπὸ τὸ λήθαργο τῆς ἀπαιδευσίας καὶ τῆς δουλείας τῶν τετρακοσίων χρόνων, δέν ὑπῆρξε ἓνα τυχαῖο γεγονός.

Ἐγραψε τὸ χέρι τοῦ Φώτη Κόντογλου:

«Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάσταση τοῦ 1821 εἶναι μιά πνοὴ ἁγιασμένη κι' ἡ ἱστορία τῆς εἶναι συναξάρι...». Πράγματι, ὅλο τὸ πνευματικό καὶ ἰδεολογικό θεμέλιο τῆς Ἐπαναστάσεως ἦταν στηριγμένο πάνω στὴν ὀρθόδοξη πίστη μας. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἔστρεψαν οἱ Ὀθωμανοὶ τὰ πυρὰ τους στὸν τότε ἀρχηγὸ τῆς Ἐκκλησίας, τὸν γνωστὸ Μαρτυρικό Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε΄.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ε΄ δέν εἶναι μονάχα ὁ τελευταῖος Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξη τοῦ Ἀγῶνος, πού ἀπαγχονίστηκε, ἀλλὰ εἶναι καὶ ὁ μέγας Διδάσκαλος τοῦ Γένους, εἶναι ὁ ἀγρυπνῶν Γενάρχης, ὁ ἀληθινὸς ἄρχοντας, εἶναι ἡ μεγάλη μορφή τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς παιδείας, πού ἀποστολή καὶ ἔργο του εἶχε τὴν διαφύλαξη καὶ προστασία τοῦ ποιμνίου του, καὶ βεβαίως τὴν ἀνάσταση τοῦ Γένους.

Ὁ Γρηγόριος ἦταν καὶ θά εἶναι ὁ αἰώνιος Ἐθνάρχης. Καὶ τοῦτο, γιατί μέχρι τὴν ὑπέριστη δοκιμασία του ἦταν τὸ φῶς, ἡ σοφία, ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ κήρυγμα τῆς Ἀναστάσεως.

Σήμερα, ἡ ἱερὴ μνήμη τοῦ φωτεινοῦ ἐκείνου Μάρτυρα βρίσκεται καὶ πάλι ὁλοζώντανη μπροστὰ μας. Εἶναι ἡ ἥρωικὴ μορφή τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄. Τοῦ φλογισμένου αὐτοῦ ἱερωμένου, πού σ' ὁλόκληρη τὴν ζωὴ του στάθηκε ἓνας δραστήριος πνευματικὸς ἡγέτης, ἓνας γενναῖος ἀναμορφωτὴς τοῦ Γένους, καὶ ἓνας ζηλωτὴς τοῦ ἀσκητικοῦ μοναχικοῦ ιδεώδους.

Τὸ πολύμορφο ἔργο τοῦ Γρηγορίου, πού ἀπὸ νωρὶς ἐστερέωσε τὴν φήμη του στὸν ἱερό Κληρο καὶ στό λαό, ἔρχεται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ἓνα σύγχρονο ἐπετειακὸ βιβλίο, γραμμένο μέ μεγάλη ἐπιστημονικὴ καὶ ἱστορικὴ ἀκρίβεια ἀπὸ ἓναν λόγιό Ἁγιορείτη Μοναχό, τὸν Γέροντα Μάξιμο Ἰβηρίτη.

Τὸ βιβλίο αὐτὸ φέρει τὸν τίτλο: **Ὁ Ἀθωνίτης Πατριάρχης τοῦ Γένους καὶ μέγας Ἐθνοῖερομάρτυς Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ε΄**.

Γιά τόν άοίδιμο Πατριάρχη έγραψαν πολλοί έγκριτοι έρευνητές στό παρελθόν. Όπως, ό άνεπιός τοῦ Πατριάρχου Ίλαρχος Γεώργιος Άγγελόπουλος, οί Άρχιεπίσκοποι τῶν Άθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος καί Χριστόδουλος Παρασκευαΐδης κ.ά.

Τό έργο όμως τοῦ Γέροντος Μαξίμου Ίβηρίτου, τό όποιο έγράφη γιά τά διακόσια χρόνια από τό Μαρτυρικό τέλος τοῦ Δημητσανίτου Έθνοϊερομάρτυρος Πατριάρχου, θεωρεΐται ότι άποτελεΐ κορωνίδα τῶν άλλων, γιατί καλύπτει όλους τούς τομείς τῆς δράσεως τοῦ Γρηγορίου. Καί αυτό έπιτεύχθηκε μετά από πολυετή συγγραφική έρευνα, καί βασίζεται πέραν τῶν άλλων στά άνέκδοτα Άγιορειτικά Άρχεΐα, στά όποια ό μελετητής εΐχε πρόσβαση καί τά έμελέτησε.

Τό έργο του έχει μέχρι στιγμῆς άναγνωρισθῆ από τήν επίσημη Έκκλησία, καί προλογίζεται μέ τά καλύτερα λόγια από τήν Α.Θ.Π. Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαΐο. Τόν παρελθόντα μήνα, έγινε ή πρώτη παρουσίαση στήν Αΐθουσα τῆς Παλαιᾶς Βουλῆς τῶν Άθηνῶν, όπου καί όμίλησαν εκλεκτοί άνθρωποι τῶν ελληνικῶν Γραμμάτων, καί έξεφράσθη ότι τό έργο τοῦτο θά άποτελέσει έφαλτήριο γιά πολλές εκδηλώσεις εΐς τήν Ελλάδα μέ άφορμή τήν 200ετηρίδα από τήν Έλληνικήν Έπανάστασιν 1821-2021.

Σήμερα, έχουμε τήν χαρά νά παρευρίσκειται μαζί μας ό Γέρον Μάξιμος Ίβηρίτης, ό όποιος θά παρουσιάσει στή συνέχεια - μέ τόν δικό του τρόπο - τό άναφερόμενο έπετειακό του πόνημα, γιά νά μᾶς μυήσει σέ γνωστές καί άγνωστες πτυχές τῆς ιστορίας τοῦ κατά κοινήν όμολογίαν τελευταίου Έθνάρχου τοῦ Γένους άοιδίμου Άγίου Γρηγορίου τοῦ Ε΄.

Ό Γέρον Μάξιμος έχει γράψει καί άλλα πολλά, εΐς ἴσου ενδιαφέροντα βιβλία, καί πολλές επίσης μελέτες καί άρθρα, πού έχουν δημοσιευθεΐ σέ σχετικά πονήματα, περιοδικά καί εφημερίδες. Η όλη έρευνητική καί συγγραφική του δράση έχει αξιολογηθεΐ κατά τό παρελθόν καί έχει λάβει πρὸς τοῦτο πολλές τιμητικές διακρίσεις.

Η Έταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, άναγνωρίζουσα τό μέγεθος τῆς προσφορᾶς του πρὸς τήν Έκκλησία, τό Έθνος καί τά Έλληνικά Γράμματα, άποφάσισε νά τιμήσει τόν Γέροντα Μάξιμο Ίβηρίτη καί νά τόν άνακηρύξει ὡς Άντεπιστέλλον Μέλος αὐτῆς, πράξη ή όποια θά ακολουθήσει μετά τό πέρασ τῆς όμιλίας του, ὅτε καί θά άναγνωσθεΐ τό βιογραφικό του.

Σημειωτέον, ότι ή άνακήρυξη τοῦ Γέροντος Μαξίμου Ίβηρίτου ὡς Άντεπιστέλλοντος Μέλους τῆς Έταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, εΐναι ή πρώτη πράξη αὐτῆς, ή όποια θά πραγματοποιηθεΐ γιά Άγιορείτη Μοναχό στά 80 χρόνια από τήν σύστασή της. Καί μάλιστα, σήμερα 10 Άπριλίου, γενέθλιος ήμέρα τοῦ Γρηγορίου Ε΄ κατά τό ήμερολόγιον. Η εκδήλωση εντάσσεται στόν έορτασμό τῶν 80 χρόνων τῆς Έταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, παράλληλα δέ, στή σειρά τῶν μαθημάτων τοῦ Άνοιχτοῦ Πανεπιστημίου τῆς Έταιρείας μας.